

PROGRAMRÅDSGUIDEN

ett hjälpmedel till dig i programrådet när du, och vi gemensamt,
ska bevaka våra intressen i elteknikbranschen

- Som ledamot i ”våra” programråd har du ett mycket viktigt uppdrag – **du företräder elteknikbranschen**
- Din uppgift är att verka för att eleverna – våra blivande arbetskamrater – får en bra utbildning som ger sådana teoretiska och praktiska kunskaper att inträdandet i arbetslivet underlättas.
- Du har också ett ansvar för att hålla din ”uppdragsgivare”, EIO eller SEF, underrättad om vad som sker. Ett enkelt sätt kan vara att sprida kunskap från programrådet till den lokala yrkesnämnden, ELY, med hjälp av programrådets protokoll.

Programrådsledamoten

Som representant för arbetslivet har du en viktig roll i programrådet. Det är du som branschföreträdare som har den bästa kunskapen om hur arbetet/yrket utanför skolan är organiserat och om vilka arbetsmetoder som faktiskt används i vårt yrke. Du är därmed en betydelsefull resurs. Dina kunskaper behövs för att komplettera det som skolvärlden bidrar med. Det är du som bäst kan avgöra om utbildningen svarar mot den verklighet eleverna kommer att möta när de tagit sin examen.

Programrådet är ett rådgivande organ till utbildningsstyrelsen, som fattar besluten rörande skolan. Också ett rådgivande organ kan påverka! Inte minst genom att ta initiativ och få upp nya frågor på dagordningen.

Programrådet ska fungera som en slags styrelse för respektive yrkesutbildning, där man väver samman kunskaper och erfarenheter från arbetsliv och skola.

En viktig uppgift för programrådsledamöterna är att **motivera företagen/arbetsplatserna** till att ta emot elever på APU. Vi måste ge eleverna chansen att få prova på yrket praktiskt och lärande i arbetslivet ger dessutom en bra inläring för eleverna.

Programrådet

Det finns inga centrala direktiv för hur programråd/branschråd ska utformas det finns däremot krav på att de ska finnas.

”En grundläggande yrkesutbildning med hög kvalitet är nödvändig för att möta såväl samhällets som individens behov. Kvaliteten i den grundläggande yrkesutbildningen skall öka i den reformerade gymnasieskola, bl.a. genom en bättre koppling till arbetslivet. Lokalt samråd mellan kommun och arbetsmarknadens parter i frågor som rör alla yrkesinriktade utbildningar görs obligatoriskt”

citat ur prop. 2003/04:140

Programrådets organisation och arbetsformer

Utformningen kan, och bör, variera utifrån de lokala förutsättningarna, men några punkter att tänka på kan vara;

Programrådet bör vara **reglerat i den lokala skolans arbetsplan** eller liknande styrdokument, och dess befogenheter och ekonomiska förutsättningar klargjorda. Detta ger en god grund för arbetet. Det kan vara viktigt att ha ett formellt stöd, så att programrådet får ett verkligt inflytande på och i skolan.

OBS! Begär en kopia på den lokala skolans arbetsplan.

Sammansättning:

- Elektriker (SEF)
- Företagare (EIO)
- Skolledning
- Lärare
- Elever
- Skolpolitiker

Sammanträden:

- Bör hållas **regelbundet** (*minst höst och vår*). En bra idé kan exempelvis vara att förlägga möten på arbetsplatser, dels för att ge skolrepresentanterna en inblick i arbetslivet, och dels för att skapa en trygghetskänsla hos arbetslivs-, och elevrepresentanterna gentemot skolans företrädare.
- **OBS!** Fastställ sammanträdesdatum i god tid.
- Lägg programrådets **sammanträden på olika ställen**, exempelvis på arbetsplatser, skolor och/eller exempelvis i organisationernas (EIO, SEF) lokaler.
- Möten kan också kombineras med exempelvis **studiebesök** på skolor och arbetsplatser eller **presentationer/frågestunder**, där exempelvis lärare får redogöra för sin under-visning.
- Inbjud studie- och yrkesvägledare att ta del av programrådets arbete, t ex delta i vissa sammanträden.

Avsluta aldrig ett sammanträde utan att ha fastställt datum för nästa möte!

Verksamhetsplan:

- Det är viktigt att hålla planen konkret och att inte bara upprepa de målsättningar som redan formulerats i skollag, läroplan och lokal skolplan.
- Ett exempel på vad planen kan innehålla är när **branschens skolinformation** ska genomföras.

Vad diskuteras i programrådet?

Är lärarna rätt utbildade?

- Skolhuvudmannen (kommun/friskola) är skyldiga att använda lärare som är utbildade att sköta den undervisning som det är frågan om. Bara den som är behörig, för aktuell läraruppgift, får anställas utan tidsbegränsning.
- Yrkeslärarna måste få möjlighet att följa utvecklingen inom arbetslivet. Ledamöterna i rådet bör påtala samt rekommendera **fortbildningen av lärare** i yrkesämnen och där dela med sig av sina yrkeskunskaper.

Utrustning, lokaler och läromedel.

- Lokaler och utrustning i skolan ska, så långt som möjligt, motsvara den verklighet som eleven, i vår bransch, kommer att arbeta i
- Programrådet ska bevaka att det finns **tillräckliga resurser** för såväl inköp som underhåll
- Är den utrustning och de läromedel som eleverna använder aktuella?

Att följa upp i programrådet:

- Är de kunskaper som skolan delger eleverna relevanta för yrket? Undvika att prata "kurser", prata kompetens.
- ECY har fastställt **branschkrav som måste uppfyllas** för att få certifikat. Utöver detta krav finns i karaktärsämnet (yrkesämnet) ett stort antal kurser som är valfria. Se till att skolan erbjuder de kurser som är av intresse för den lokala/regionala branschen och eleverna.
- Hur ligger utbildningens olika delar tidsmässigt i förhållande till varandra? För att knyta ihop teori och praktik krävs en uppblandning av APU, karaktärs- och kärnämnen!
- Erbjuds riktig APU (**Arbetsplatsförlagd utbildning**)?
- Ställ krav på **elevmedverkan** i programrådet, samt ställ frågor till elevföreträdarna. Elevernas synpunkter är ofta en bra värdemätare på utbildningens kvalitet.
- Resultaten av ECY-Cup (varje gymnasieskola med elprogram, skall delta i ECY-Cup). Det primära med ECY-Cup är kompetensbeviset "Skötsel av elanläggning", då detta är något som alla elektriker ska ha

Arbetsplatsförlagd utbildning, APU

"Alla elever ska ges möjlighet till arbetsplatsförlagt lärande av hög kvalitet som relateras till den utbildning eleven har valt. Elever som väljer yrkesinriktade utbildningar skall, liksom idag få minst 15 veckors utbildning förlagd till en arbetsplats."

citat ur prop. 2003/04:140

Programråden ska bevaka att handledarna får tillräcklig utbildning för sin uppgift.

- Den arbetsplatsförlagda utbildningen (APU) ska hålla en god kvalitet.

- Minst 15 veckor ska vara förlagd till arbetsplatser.
- Rådet kan/ska vara skolan behjälpligt med att få fram lämpliga APU-platser.
- Handledare ska ha stöd i sitt arbete samt lämplig utbildning och fortbildning.
- Har APU-handledaren möjlighet att **fullgöra sitt uppdrag** på ett bra sätt?
- Följ upp så att lärarna fortlöpande besöker sina elever under deras APU-perioder!

Eleven – morgondagens medarbetare

Eleven ska själv välja utbildningsväg. Det är därför viktigt att information om arbetsmarknadsläge, framtidsutsikter och näringslivsstruktur för olika yrken på orten ges i grundskolan och vägs in i elevens val. Största möjliga hänsyn ska tas till elevens individuella önskemål men samtidigt måste det finnas något slags realism.

Programrådsledamöterna kan här utgöra en viktig resurs. Ni kan på olika sätt stödja studie och yrkesvägledare SYV, t ex genom att hjälpa till i informationsarbetet. Information till eleverna innan valet kan vara ett bra exempel.

Elevens val är viktigt. Det ska ske utifrån elevernas förutsättningar, inte utifrån en viss skolas möjligheter.

En motiverad och intresserad elev, på rätt utbildning, har större förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Det är inte i första hand för lärare och skolledarnas skull, som vi deltar i programråd och andra samverkansformer, utan **för elevernas, våra blivande medarbetare, och vår egen bransch** skull.

